

Casus Wetenschappelijke Integriteit

2023

Plagiaat, co-auteurschap en reproduceerbaarheid van resultaten door beklagden 1 en 2 - ongegrond

Plagiaat door beklagden 1, 2 en 3 – ongegrond

Universiteit Utrecht

1 Advies van de Commissie Wetenschappelijke Integriteit Universiteit Utrecht

Advies

van de Commissie Wetenschappelijke Integriteit aan het College van Bestuur van de Universiteit Utrecht

betreffende twee klachten van [naam] (klager) over [naam] (beklaagde 1) en [naam] (beklaagde 2) (klacht 2) en over [naam] (beklaagde 1) en [naam] (beklaagde 2) en [naam] (beklaagde 3) (klacht 3).

De procedure

Op 5 maart 2022 heeft [klager] bij de voorzitter van het College van Bestuur van de Universiteit Utrecht per e-mail een drietal met elkaar samenhangende klachten ingediend over vermeende schendingen van de wetenschappelijke integriteit. Op 6 maart 2022 heeft het College van Bestuur doorgestuurd naar de Commissie Wetenschappelijke Integriteit (CWI).

Voor de beoordeling van de klachten is een commissie gevormd, bestaande uit [naam] (voorzitter), [naam] en [naam] (de Commissie), ondersteund door [naam], werkzaam bij de afdeling Juridische zaken van de universiteit en secretaris van de CWI.

De Commissie heeft de klachten behandeld volgens de Klachtenregeling Wetenschappelijke Integriteit Universiteit Utrecht 2019 (verder: de Klachtenregeling).

De ontvangst van de klachten is aan klager bevestigd op 13 maart 2022.

De Commissie heeft allereerst beoordeeld of zij de drie klachten inhoudelijk in behandeling kon nemen. Zij was van mening dat dat het geval is, met uitzondering van een passage in de eerste klacht waarin twijfels worden geuit over de juistheid van een aantal artikelen van [beklaagde 1]. Omdat deze twijfels niet nader zijn onderbouwd, is deze passage op grond van artikel 2.2. van de Klachtenregeling in de procedure verder buiten beschouwing gelaten. Op 18 maart 2022 zijn alle betrokkenen hierover geïnformeerd en is aan beklagden gevraagd om uiterlijk 11 april 2022 schriftelijk op de klacht te reageren. Op 28 maart 2022 is hen nog de nadere informatie toegestuurd die klager op verzoek van de commissie had ingediend.

Omdat de klachten betrekking hebben op verschillende beklagden en dus vanwege de vertrouwelijkheid niet alle informatie aan alle beklagden toegezonden kon worden, heeft de Commissie in de verdere procedure de drie klachten separaat behandeld. Dit advies betreft de tweede en de derde klacht (klacht 2

en 3). Bij de behandeling van klacht 2 heeft de Commissie beklagde 3 betrokken als belanghebbende, vanwege zijn verantwoordelijkheid als laatste en gedeeld corresponderend auteur bij twee onderdelen van die klacht.

Op 11 april ontving de Commissie met betrekking tot klacht 2 de gezamenlijke reactie van beide beklagden en de visie van belanghebbende. Diezelfde dag werd ook de gezamenlijke reactie van de beklagden ontvangen met betrekking tot klacht 3. Op 14 april zijn deze stukken aan klager toegezonden. Op 11 mei 2022 zijn twee aaneensluitende hoorzittingen gehouden in de [naam locatie] van de universiteit. Klager en belanghebbende/beklaagden waren daarbij aanwezig; klager werd bijgestaan door [naam].

Klacht 2

Deze klacht betreft het proefschrift van beklagde 2 en is drieledig. Op de eerste plaats stelt klager dat in het proefschrift een artikel is opgenomen waaraan beklagde 2 geen wezenlijke bijdrage heeft geleverd. Daarnaast wordt in een ander hoofdstuk van het proefschrift de indruk gewekt dat beklagde 2 een bepaalde ontdekking heeft gedaan, terwijl die ontdekking al eerder is gedaan door klager samen met [naam], die daarover ook hebben gepubliceerd. Ten derde stelt klager dat beklagde 2 in zijn proefschrift resultaten heeft opgenomen waarvan hij ten tijde van de verdediging reeds wist dat die niet reproduceerbaar waren. Beklaagde heeft toen hij daarop werd geattendeerd het proefschrift niet aangepast en ook de promotiecommissie daar niet over ingelicht.

De klacht is mede gericht tegen beklagde 1 omdat hij als promotor van alle drie de punten kennis had.

Klacht 3

Deze klacht betreft plagiaat door de drie beklagden in een artikel dat op [datum] is verschenen op [naam][nummer] [titel]. Over zowel de oorsprong als de robuustheid zijn reeds eerder publicaties verschenen van de hand van klager samen met anderen. Beklaagden waren bekend met de eerdere publicaties en voorafgaand aan de publicatie op [naam] is hierover contact geweest tussen klager en beklagden. Nadat de publicatie op [naam] was verschenen zijn beklagden nogmaals benaderd door klager en [naam], omdat deze laatsten van mening waren dat er onvoldoende recht werd gedaan aan hun eerdere werk. Een aangepaste versie van het artikel is vervolgens verschenen in [naam].

Het toetsingskader

Het inhoudelijk toetsingskader wordt gevormd door de Nederlandse gedragscode wetenschappelijke integriteit 2018 (de Gedragscode), met uitzondering van klachtonderdeel 2.1 waar de Nederlandse Gedragscode Wetenschapsbeoefening 2014 van toepassing is.

Overwegingen

Op basis van alle informatie die schriftelijk en mondeling tijdens de hoorzittingen is verkregen overweegt de Commissie het volgende.

Met betrekking tot klacht 2:

De Commissie hecht eraan op te merken dat zij niet gaat over de inhoudelijke kwaliteit en samenstelling van een proefschrift. Een oordeel daarover is voorbehouden aan het College voor de Promoties. De Commissie kan zich echter wel buigen over de vraag of in (een deel van) een proefschrift sprake is van schending van de normen van wetenschappelijke integriteit.

Klachtonderdeel 2.1 heeft betrekking op een hoofdstuk van het proefschrift dat mede is gebaseerd op een artikel dat is gepubliceerd in 2017. Voor dat klachtonderdeel geldt dus niet de Gedragscode uit 2018, maar de Nederlandse Gedragscode Wetenschapsbeoefening 2014. Anders dan de momenteel geldende Gedragscode, kent de code uit 2014 geen opsomming van normen voor goede onderzoekspraktijken. Wel golden voor medewerkers van de Universiteit Utrecht de normen die als bijlage waren opgenomen bij de destijds geldende Klachtenregeling van de Universiteit Utrecht (2012). Bij punt 5 ('het zich onterecht

voordoen als (mede)auteur') in die bijlage staat "Een onderzoeker mag zich slechts (laten) noemen als medeauteur van een publicatie wanneer hij daaraan een aanwijsbare bijdrage heeft geleverd in de vorm van ingebrachte ideeën en expertise, uitgevoerd onderzoek, of theorievorming". Verondersteld mag bovendien worden, dat de normen uit de Gedragscode gebaseerd zijn op algemeen aanvaarde opvattingen die ook voordien al golden. Dat betekent dat hetgeen is vastgelegd in norm 31 van de Gedragscode geacht mag worden ook te gelden voor de wetenschappelijk werk uit 2017: alle auteurs moeten een wezenlijke intellectuele bijdrage hebben geleverd aan de opzet van het onderzoek, de verwerving van de data, de dataanalyse of de interpretatie van de bevindingen. De bijdrage van beklaagde 2 aan het artikel bestond daarin dat hij (als masterstudent) berekeningen van o.a. klager heeft geverifieerd en aanwezig is geweest bij besprekingen over het manuscript. In die zin kan dus een kanttekening worden geplaatst bij zijn vermelding als auteur temeer omdat in de 'author contributions' die bij het artikel zijn opgegeven niet staat welke "aanwijsbare" of "wezenlijke intellectuele" bijdrage is geleverd door beklaagde 2. De Commissie is echter niet ervan overtuigd dat hier sprake is van opzettelijke misleiding door beklaagden. Voor wat betreft opname van het artikel in het proefschrift is van belang dat het artikel niet als apart hoofdstuk is opgenomen, maar geïntegreerd is met een ander artikel waarvan beklaagde 2 de eerste auteur is. Daarnaast valt een beslissing over opname in het proefschrift, in welke vorm dan ook, zoals eerder aangegeven, buiten de bevoegdheden van de Commissie. Tenslotte acht de Commissie hier van belang dat beklaagde 2 in het proefschrift wel expliciet heeft aangegeven waar zijn bijdrage aan het artikel uit bestond.

Wat betreft klachtonderdeel 2.2 (ideeënplagiat) is norm 40 van de Gedragscode van belang: Doe bij het overnemen van ideeën, procedures, resultaten en tekst recht aan het betrokken wetenschappelijk werk van anderen en verwijs zorgvuldig naar de bron. De commissie stelt vast dat klager en beklaagde 2 onafhankelijk van elkaar met hetzelfde onderwerp bezig waren en dat beklaagde 2 had toegezegd dat klager en [naam] de erkenning zouden krijgen voor een bepaalde bevinding. De Commissie constateert dat in het proefschrift wordt verwezen naar het werk van klager in die context en dat er dus geen sprake is ideeënplagiat. De commissie is echter wel van mening dat de bewoordingen van erkenning genereuzer hadden kunnen zijn gezien het wezenlijke verschil in intellectuele bijdrage en volgorde.

Wat betreft klachtonderdeel 2.3 (het niet reproduceerbaar zijn van bepaalde resultaten) stelt de Commissie vast dat beklaagden het eens zijn met klager dat bepaalde resultaten niet reproduceerbaar bleken te zijn. Zij erkennen dat er een fout is gemaakt en er is een erratum verschenen van het bewuste artikel. Klager is bedankt voor het attenderen op de fout. De Commissie is van mening dat dit een correcte wijze van handelen is. Iedereen kan fouten maken. Wanneer er sprake is van een 'honest mistake' corrigeert men de fout als men daarop wordt gewezen, zoals in dit geval ook is gebeurd.

Met betrekking tot klacht 3:

De Commissie stelt vast, evenals klager en beklaagden, dat deze klacht overlapt met klachtonderdeel 2 van klacht 2, maar nu meer in detail is uitgewerkt. In de kern komt de klacht echter op hetzelfde neer. De Commissie verwijst daarom naar hetgeen zij daarover hiervoor heeft gezegd.

Conclusie

Alles overziend en afgewogen hebbend, is de commissie van mening dat er geen aanwijzingen zijn voor opzettelijke fraude of voor het opzettelijk negeren van het werk van klager door beklaagden. Alle afzonderlijke klachten/klachtonderdelen zijn naar de mening van de Commissie ongegrond. De Commissie ziet echter wel een patroon in het handelen van beklaagde 1: klager krijgt pas de erkenning die hij verdient als hij daar moeite voor doet en zelfs dan is de erkenning niet genereus. Naar de mening van de Commissie is dit in het licht van de Gedragscode niet te rechtvaardigen.

Dit advies is uitgebracht op 5 augustus 2022 aan het College van Bestuur van de Universiteit Utrecht.

2 **Aanvankelijk oordeel van 1 september 2022 van het College van Bestuur van de Universiteit Utrecht**

Aanvankelijk oordeel

van het College van Bestuur van de Universiteit Utrecht, als bedoeld in artikel 5 van de Klachtenregeling Wetenschappelijke Integriteit Universiteit Utrecht, betreffende de klacht van [klager] d.d. 5 maart 2022 over schending van de wetenschappelijke integriteit door [beklaagde 1] en [beklaagde 2] (in de procedure klacht 2 genoemd) en [beklaagde 1] en [beklaagde 2] en [beklaagde 3] (in de procedure klacht 3 genoemd).

Advies Commissie Wetenschappelijke Integriteit (CWI).

De Commissie Wetenschappelijke Integriteit heeft op 5 augustus 2022 advies aan ons uitgebracht over de klacht. Het advies is bijgevoegd bij dit aanvankelijk oordeel en maakt daarvan integraal onderdeel uit.

Overwegingen

Naar het oordeel van het College van Bestuur heeft de CWI de klacht op zorgvuldige wijze behandeld en is zij op grond van deugdelijke argumenten tot haar advies gekomen. Het College van Bestuur kan zich vinden in de overwegingen van de CWI en neemt deze over.

Aanvankelijk oordeel

Met inachtneming van het advies van de CWI komt het College van Bestuur tot het volgende aanvankelijk oordeel:

- Er zijn geen aanwijzingen voor opzettelijke fraude of voor het opzettelijk negeren van het werk van klager door beklagden. Alle afzonderlijke klachten/klachtonderdelen zijn naar de mening van het College van Bestuur ongegrond.

Wel valt er een patroon te zien: klager krijgt pas de erkenning die hij verdient als hij daar moeite voor doet en zelfs dan is de erkenning niet genereus. Dit is in het licht van de Gedragscode niet te rechtvaardigen.

3 Landelijk Orgaan Wetenschappelijke Integriteit (LOWI)

Op 2 november 2023 heeft het LOWI over de zaak advies uitgebracht.

Het LOWI adviseert het [College van Bestuur] om in het definitief oordeel onder verwijzing naar het LOWI-advies te verduidelijken dat:

- a. klacht 2 gegrond is voor wat betreft de verwijzing in het proefschrift;
- b. dit geen schending van de wetenschappelijke integriteit betreft maar wel een lichte tekortkoming door [beklaagde 2] en bedenkelijke gedrag door [beklaagde 1];
- c. klacht 2 voor het overige ongegrond is;
- d. klacht 3 gegrond is;
- e. dit geen schending van de wetenschappelijke integriteit betreft maar wel een lichte tekortkoming door [beklaagde 2] en [beklaagde 3] en bedenkelijk gedrag door [beklaagde 1].

Het volledige advies is gepubliceerd op de website van het LOWI ([Advies 2023-18 – Landelijk Orgaan Wetenschappelijke Integriteit \(lowi.nl\)](#)).

4 Definitief oordeel van 8 december 2023 van het College van Bestuur van de Universiteit Utrecht

Definitief oordeel

van het College van Bestuur van de Universiteit Utrecht (CvB), als bedoeld in artikel 5 van de Klachtenregeling Wetenschappelijke Integriteit Universiteit Utrecht 2019,

betreffende klacht (2) van [naam] (klager) d.d. 5 maart 2022 over een vermeende schending van de wetenschappelijke integriteit door:

- [naam], [functie] bij de [naam faculteit], hierna: beklaagde 1, en
- [naam], [functie] bij de [naam faculteit], hierna: beklaagde 2

alsmede betreffende klacht (3) van [naam] (klager) d.d. 5 maart 2022 over een vermeende schending van de wetenschappelijke integriteit door:

- [naam], [functie] bij de [naam faculteit], hierna: beklaagde 1, en
- [naam], [functie] bij de [naam faculteit], hierna: beklaagde 2, en
- [naam], [functie] bij de [naam faculteit], hierna: beklaagde 3.

Advies Landelijk Orgaan Wetenschappelijke Integriteit (LOWI).

Het LOWI heeft op 2 november 2023 advies aan het CvB uitgebracht over de klachten 2 en 3. Deze klachten betreffen co-auteurschap, plagiaat en reproduceerbaarheid van resultaten in het proefschrift van beklaagde 2 (klacht 2) en plagiaat in de inhoud van preprint [naam][nummer] (klacht 3). Het advies is bijgevoegd bij dit definitief oordeel.

Overwegingen

Het CvB heeft het advies van het LOWI bestudeerd en heeft beoordeeld of het advies zorgvuldig tot stand is gekomen, of op navolgbare wijze is getoetst aan de Nederlandse Gedragscode Wetenschappelijke Integriteit 2018 (hierna: NGWI) en aan de Nederlandse Gedragscode Wetenschapsbeoefening 2004 (herzien in 2012 en 2014, hierna NGWI 2014) en of het advies van het LOWI zou moeten leiden tot aanpassing van het aanvankelijk oordeel over de klachten 2 en 3.

Het CvB stelt vast dat het LOWI een zorgvuldige procedure heeft gevolgd bij de behandeling van de klacht.

Het toetsingskader bij de beoordeling van klachten over vermeende schending van de wetenschappelijke integriteit wordt gevormd door de uitwerkingen die zijn vastgelegd in de NGWI en, voor wat betreft het klachtenonderdeel over het co-auteurschap van beklagde 2 (klacht 2), de NGWI 2014. Het LOWI toetst in dit specifieke geval aan de volgende normen:

- NGWI 2014: uitwerkingen 1.4 (auteurschap) en 3.1 (repliceerbaar onderzoek).
- NGWI 2018: normen 24 (verzamelde data zorgvuldig bewaren), 25 (FAIR-beginselen m.b.t. data), 35 (transparante methode en werkwijze) en 40 (plagiat).

Het CvB volgt het LOWI-advies ten aanzien van de klachten met betrekking tot het co-auteurschap en de reproduceerbaarheid van data. Het LOWI is van mening dat er geen aanleiding is om strijd met normen van wetenschappelijke integriteit aan te nemen respectievelijk dat er onvoldoende aanleiding is voor de conclusie dat hiermee normen uit de NGWI zijn geschonden. Het CvB volgt het LOWI-advies echter niet op het punt van overschrijding van norm 40.

Ten aanzien van norm 40 is ook het LOWI van mening dat geen sprake is van ideeënplagiat, maar het CvB volgt het oordeel van het LOWI echter niet dat sprake is van onvoldoende zorgvuldige verwijzing in het proefschrift en in de preprint op [naam], hetgeen volgens het LOWI als een lichte tekortkoming ten aanzien van beklagden 2 en 3 en als bedenkelijk gedrag ten aanzien van beklagde 1 moet worden gekwalificeerd.

Volgens het LOWI is met zowel de verwijzing in het proefschrift [citaat] als de tekst in de oorspronkelijke abstract van de publicatie uit klacht 3 [citaat] onvoldoende zorgvuldigheid betracht zoals die wordt vereist door norm 40 van de NGWI. Het LOWI motiveert dit standpunt, in het advies weergegeven in de alinea met randnummer 19, echter niet.

In het proefschrift van beklagde 2 (klacht 2) wordt expliciet verwezen naar het werk van klager. De verwijzing staat op de goede plek, maar had generieuzer gekund voor wat betreft de volgtijdelijkheid. Dit levert naar het oordeel van het CvB echter nog geen plagiat op.

Naar aanleiding van de verwijzing in de preprint op [naam](klacht 3) hebben klager en zijn co-promotor contact opgenomen met beklagden en is vervolgens de abstract van de publicatie aangepast [citaat] in plaats van [citaat], hetgeen voor klager en zijn co-promotor een voldoende aangepaste formulering betrof. Ook het LOWI constateert dat de aangepaste formulering voldoende zorgvuldig is en dat er geen verdere herstelmaatregelen nodig zijn.

Nu derhalve – weliswaar pas na een verzoek daartoe - adequaat is gereageerd en de tekst naar tevredenheid van klager is aangepast is het CvB van oordeel dat er geen sprake is van plagiat respectievelijk overschrijding van norm 40.

Definitief oordeel

Gelet op het voorgaande ziet het CvB, met inachtneming van het advies van het LOWI, aanleiding om het aanvankelijk oordeel aan te passen en komt het CvB tot het volgende definitief oordeel:

- de klachten 2 en 3 zijn ONGEGROND.

5 **Addendum d.d. 12 februari 2024 bij het Definitief oordeel d.d. 8 december 2023 inzake de klachten 2 en 3**

Overwegingen

In het aanvankelijk oordeel d.d. 1 september 2022 en het definitieve oordeel d.d. 8 december 2023 over de klachten 2 en 3 van [naam] (klager) heeft het College van Bestuur (CvB) deze klachten ongegrond verklaard, met inachtneming van de adviezen van de Commissie Wetenschappelijke Integriteit (CWI) d.d. 5 augustus 2022 en het Landelijk Orgaan Wetenschappelijke Integriteit (LOWI) d.d. 2 november 2023.

In het advies van de CWI is bij deze ongegrondverklaring een kanttekening geplaatst die niet volledig correct is weergegeven in het aanvankelijk oordeel d.d. 1 september 2022 en het definitieve oordeel d.d. 8 december 2023. Het door de CWI gesignaleerde patroon van gedrag betreft volgens het advies van de CWI alleen beklaagde 1. Met dit addendum wordt het definitieve oordeel op dit punt alsnog gecorrigeerd. Het gecorrigeerde definitieve oordeel luidt als volgt:

Definitief oordeel

Gelet op het voorgaande ziet het CvB, met inachtneming van het advies van het LOWI, geen aanleiding om het aanvankelijk oordeel aan te passen en komt het CvB tot het volgende definitief oordeel:

- de klachten 2 en 3 zijn ONGEGROND.
- Het CvB ziet echter wel een patroon in het handelen van beklaagde 1: klager krijgt pas de erkenning die hij verdient als hij daar moeite voor doet en zelfs dan is de erkenning niet genereus. Naar het oordeel van het CvB is dit in het licht van de Gedragscode niet te rechtvaardigen.